

ТВЪРДИШКИ ГЛАС

ТРАДИЦИЯТА ПРОДЪЛЖАВА

ИЗДАНИЕ НА ОБЩИНА ТВЪРДИЦА

Брой 4 (602), април 2018 г. Цена 30 ст.

ТОЧКА ПЪРВА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

"ИЛИ ДА ДЕЙСТВАМЕ ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ПАРАЛЕЛКИ, ИЛИ ДА СЕ ПРАВИ ЧАСТНО УЧИЛИЩЕ"

Изказвания, питания, становища и предложения на граждани от 36-ото заседание на ОбС, проведено на 20.04.2018 г.

Атанас Атанасов: Много преди да се постави тук въпросът за техническите паралелки, с г-н Петко Петков, собственика на "Аглика", сме водили разговори - аз, той и директорът на СУ "Н. Рилски" г-жа Минчева. Г-н Петков е готов да предостави база за практическите упражнения, но има едни срокове, в които, се подават документи към Регионалното управление по образованието за брой ученици, паралелки и други, които срокове ние ги пропуснахме и тази

година.

Протоколен запис от заседанието на ОбС на стр. 2

ОТ КАБИНЕТА НА КМЕТА

КМЕТАТ АТАНАС АТАНАСОВ ОПРОВЕРГА СЛУХОВЕ ЗА САНКЦИИ, НАЛОЖЕНИ НА ОБЩИНАТА

В отговор на обвиненията за неправомерно използване на картинг пистата и на слуховете за наложени глоби на общината в големи

размери, кметът Атанас Атанасов заяви, че процедурата по проверяването на сигналите е прекратена със заключението, че няма конс-

татирани нарушения, а на общината никога не са били налагани санкции по този случай.

Соб. инф.

ЮБИЛЕЙ

ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО "ЧУМЕРНА" НАВЪРШИ 60 НЕЗАБРАВИМИ ГОДИНИ

Неспирно, неусетно и безвъзвратно отлита времето, сякаш беше вчера, когато се създаваше, изграждаше и проправяше пътят на организиран туризъм в нашия град.

основават туристическо дружество "Твърдица". То се ражда като обединител на съществуващите тогава секции по туризъм към промишлените предприятия и организацион-

низирания туризъм, спортно-туристическа, културна, родолюбива, природолюбива и екологична дейност. За първи председател на новосформиранията организация е избран

Преди 60 години в зимния 18 март на отминалия век група твърдишки ентузиаста - родолюбци и природолюбители,

но и методически ги свързва. С основаването на дружеството се създават по-добри условия за развитието на орга-

Иордан Добрев Юнгарева, а секретар е Стефан Ракаджиев.

Специално за юбилея на ТД "Чумерна" на стр. 5, 6, 7 и 8

ПОДГОТВЯ СЕ ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА СОЦИАЛНО- ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ. ОБЩИНАТА КАНИ РАБОТОДАТЕЛИ-ПАРТНЬОРИ

Подробности на стр. 3

ДОБРО ДЕЛО

ТВЪРДИЦА СЪБРА 1814 ЛЕВА НА БЛАГОТВОРИТЕЛЕН КОНЦЕРТ ЗА АБИТУРИЕНТИ СИРАЦИ

На 20 април се проведе благотворителен концерт в подкрепа на абитуриенти сираци, организиран от Общински съвет на БЧК - Твърдица с подкрепата на Община Твърдица, НЧ "Св. св. Кирил и Методий 1914", СУ "Н. Рилски", ДГ "Щастливо детство" и Социален дом.

Гости на събитието бяха кметът на Община Твърдица Атанас Атанасов, председателят на Общински съвет - Твърдица Валентин Лазаров, зам.-кметът на Общината Петко Борисов, зам.-кметът на Община Нова Загора Ивайло Енев, д-р Иван Федин - председател на Областния съвет на БЧК - Сливен, д-р Моника Сярова - директор на секретариата на Областен съвет на БЧК - Сливен, кметове на населени места,

общински съветници и много граждани.

Д-р Моника Сярова връчи отличия на изявени активисти на движението: със значка "Отличник на БЧК" и с грамота бяха наградени Илия Боянов от твърдишката организация и Злати Златев от Сборище, със значка и грамота "Отличник

БМЧК" (Твърдица) удостоиха Никол Христова и Недислава Маринова и Макрина Маркова (Шивачево).

Събраните средства от дарения и входни билети възлизаха на 1814 лв. С тях ще бъдат подпомогнати абитуриенти сираци и полусираци. За област Сливен те са 65, от които

двама са от Твърдица и двама от Шивачево.

Общинското ръководство на БЧК благодари на участниците в концерта за прекрасните изпълнения и на всички, които подкрепиха каузата и дариха добро на абитуриентите сираци.

Иванета НЕНОВА

С МНОГО ГОСТИ ОРИЗАРИ ПОСРЕЩНА ВЕЛИКДЕН. ТУК БЕШЕ И НАРОДНИЯТ ПРЕДСТАВИТЕЛ ГАЛЯ ЗАХАРИЕВА

За храмовия празник на селото кметството и читалище "Пробуда" организираха редица прояви. Още в началото на Страстната седмица в изпълнената зала на Читалище "Пробуда" театрална трупa от град Своге поднесе на публиката поетичен спектакъл "Слово и вера". Присъстващите с притаен дъх гледаха изпълненията на прекрасните млади актьори.

За трета поредна година в двора на училището се проведе народни борби, на които премериха сила и спортни умения участници от селищата на

общината и извън нея. Победителите в народните борби бяха удостоени с награди, а наградният фонд бе осигурен от дарители, на които кметство-

то изказва дълбока благодарност.

Още за празника на стр. 5

Фоторазказ на стр. 10

ДАРТЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕТО НА НАРОДНИТЕ БОРБИ В ОРИЗАРИ ПО СЛУЧАЙ ВЕЛИКДЕН:

1. Станислав Димитров
2. Боян Пенчев
3. Живко Иванов
4. Галя Захариева
5. Иван Марков
6. ПП ГЕРБ
7. Йордан Коларов
8. Жеко Енчев
9. Дойчо Марков
10. Иван Атанасов
11. Диян Марков
12. Фирма "Фишком"

БЛАГОДАРСТВЕНО ПИСМО

ДО Г-Н СТОЙЧО ГЕОРГИЕВ ПАВЛОВ, ШОФЬОР В
ЕТ "ВАСИЛЕВИ - 99-ЗЛАТКА ВАСИЛЕВА" ГР. ТВЪРДИЦА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПАВЛОВ,

В Общинска администрация - Твърдица се получи писмо от г-жа Нина Павлова Иванова, която ни запозна със случилото й се на 3 април - открито е било портмонето й с важни документи, което е станало благодарение на бързата намеса на дежурния полицай Янко Димитров, на г-жа Марияна Леонова и на Вас.

За мен е удоволствие да изкажа сърдечна благодарност от мое име, от името на ръководството на Община Твърдица и от името на г-жа Иванова за Вашата съпричастност към възникналия проблем и проявената честност.

Пожелавам Ви здраве и професионални успехи!

КМЕТ НА ОБЩИНА
ТВЪРДИЦА
АТАНАС АТАНАСОВ

ТОЧКА ПЪРВА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

"ИЛИ ДА ДЕЙСТВАМЕ ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ПАРАЛЕЛКИ, ИЛИ ДА СЕ ПРАВИ ЧАСТНО УЧИЛИЩЕ"

Изказвания, питання, становища и предложения на граждани от 36-ото заседание на ОбС, проведено на 20.04.2018 г.

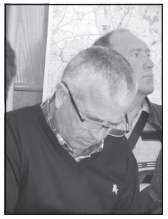
Ваня Колева: Г-н Атанасов, моят въпрос се отнася за сайта на Община Твърдица - поддържа ли се сайтът, и кой отговаря за това? Давам пример: Вчера исках да погледна нещо за връх Чумерна и като натиснах върху иконката, ме препрати в чужд сайт, който няма нищо общо с върха, даже и не пишеше на български. На страницата на туристическото дружество като лице за контакт стои все още Мариела Димитрова, а лицето за контакти е друго, може би има и много други неща.

Вторият ми въпрос е към г-н Курумилев: Искам да ви попитам ли препратка от сайта към "МИГ"?

Пламен Курумилев: Все още няма препратка.

Атанас Атанасов: Към първия етап за "МИГ" ние сме трета резерва, а за сайта имаме договор със сървъра и те го поддържат.

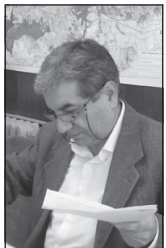
Ваня Колева: Има и много стара информация, например за младежта, последното обновление е през 2013 г.

Алиосман Байрактаров: Уважаеми г-н Атанасов, уважаеми г-н Лазаров, аз като дългогодишен шофьор искам да ви кажа, че от гара Чумерна до нашата градска градина по пътя имаше поне десет тунелчета и покрай тях имаше едни камъни, сега повечето са счупени, искам и предлагам да се сложат мантинели, а огледалото за Боров дол го няма, къде изчезна?

Имам и един въпрос, който е поне от десет години. Оттатък реката живее едно семейство, за което на едно от събранията имаше предложение да им се направи мост, но дойде предложение, че къщата е извън регулация. Дори и така, те си плащат данъците, тока. Изпращаха се документи до София и не знам какво стана. Човекът, когато ме срещне, все ми се оплаква. Казва се Хасан Мехмедов, от Бяла паланка е, живее от другата страна на голямата река.

Валентин Лазаров: Единият въпрос е за пътя, а другият за този човек от Бяла паланка.

Алиосман Байрактаров: Да, трябва да видим да се направи един мост, за да може да се минава.

Атанас Атанасов: Не съм обръщал внимание, скоро минавах по него път, но честно казано, не обрнах внимание. Там правихме ремонт, но бяхме казали, че само дупки ще кърпим и на друго не сме обрънали внимание. Ще го видим. А за този човек аз не знам, но може би Февзи ще каже има ли такъв документ, в който пише, че този имот е извън регулация.

Г-н Февзи Байрактаров: Наистина, там има два имота, които са извън регулация. Сега има едни големи панели, които са докарани още преди тридесет години точно за него място, но сега се умува как да се закарат до там, защото двата панела тежат около десет тона. Просто няма път, по който да се прекарат.

Валентин Лазаров: Сега ще влезе ли в регулация? Г-н Байрактаров, имате ли да уточните по отговорите нещо? Искате ли нещо да добавите?

Алиосман Байрактаров: Аз искам това да се случи, за да може човекът да си минава спокойно.

Веселин Георгиев: Аз имам два въпроса към г-н Атанасов. Първият ми въпрос е колко човека има записани за дърва и какъв е процентът от хората от махалата? Предвид опашката, която имаше. Вторият е за с. Оризари - реката, която е в началото на селото, преливаше. Този въпрос е и към г-н Петков, кмета на селото. Отидох на място и констатирах, че реката има нужда от почистване

Валентин Лазаров: Почистване или корекция?

Веселин Георгиев: Почистване и корекция. Просто реката излизаше извън коритото си и беше по улиците, кметът на Оризари беше взел някакви примитивни мерки - чували с пясък.

Атанас Атанасов: Относно записаните за дърва - мисля, че бяха около 450 човека, не съм гледал с точност, тук става въпрос за български граждани. Няма хора, останали без дърва. Хората, на които не успяхме да закараме дърва, които останаха последни, имат минимум по един камион дърва в домовете си. Аз също не съм виждал хора от квартала да се записват първи, записването става само по лична

карта и не можем да знаем кой какъв е. А за Оризари - занимавал съм и областния да се направи нещо, защото преди години заля една къща.

Веселин Георгиев: Аз имах предвид другата река.

Атанас Атанасов: Те там са всички на едно положение. За да се направи както трябва, се искат много средства; общинският багер ще го коригира малко, но то е временно решение, писали сме до напълнителни системи и до Областна управа.

Иван Петров: Аз имам два въпроса към г-н Атанасов във връзка с благоустройствения план.

Бях ви помолил за една среща с проектантите. Предвиждате ли я скоро, за да видим до къде са стигнали? Имаше доста предложения. Вторият ми въпрос е, че в средата на месец май изтичат договори между животновъди и Община Твърдица за ползване на общински пасища. Има един такъв казус, който гласи, че стопанската година започва на 1 октомври и завършва в края на септември. За това ми е въпросът, г-н Атанасов: дали ще можете да продължите договорите със сегашните ползватели до края на септември, а новите ползватели да започнат отначало?

Атанас Атанасов: Да, ще идват, защото има доста предложения, които са дадени, но не са включени, не знам защо. Те идваха, разговаряхме, но така или иначе ще направим още една среща. А за втория въпрос ще го обмислим и ще решим какво да направим и за срещата предполагам, че ще бъде в началото на май.

Миленин

Минев: Ако няма други въпроси, бих искал да кажа нещо. Понеже точка "Питания, изказвания, становища и предложения на граждани" се отразява във вестник "Твърдишки глас", искам в три минути да взема думата. Преди двадесет дни направих опит да събера обществеността на Твърдица с комисията по образование, местни бизнесмени и общинска администрация. Искам да благодаря на тези, които не дойдоха, но имаха претенции, че нещо в Твърдица трябва да се направи, защото аз лично си направих труда да поканя над 50-60 души по телефона, поне по два

пъти сме се чували и в крайна сметка дойдоха двадесет човека. Темата беше дали можем да възстановим бившето училище с няколко технически специалности, които са дефицитни - в областта на машиностроенето, заварчици и други. Второ: това, което е целта на предложението ми, е нашите деца да останат да учат в Твърдица. На първата среща, както казах, бяхме едва двадесет човека. Хората, които бяха събрали, явно не бяха запознати с това, че ще има друга среща освен с инспектората. Искам да се направи училище за родители и да попитам тези наши управляващи, които са подкрепили този проект, кой ще даде обяснение за тези десетки милиони, които са пръснати за едно безумно нещо. И кметът им го каза, че тези училища произвеждат неграмотници. Ще питаме мнозинството, в случая че се дават пари от джоба на данкоплатеца за едни образователни програми, от които няма никакъв краен резултат и ще бъдат похарчени десетки милиони от държавата за нещо, което няма никакъв ефект. Този, който го е предложил, че носи ли отговорност? В крайна сметка разкарах хора от цялата община, за да слушат как рекламират един безумен проект. Това, което аз исках да кажа за доброто на нашите деца, беше игнорирано. Искам да помоля тези, които отговарят за вестника, да отразят коректно всичко по темата. Освен това искам да кажа, че ако не се вземат мерки, аз като общински съветник ще извикам извънредна комисия за въпроса, който исках да поставя. Нямам цел да спечеля от това, искам го за доброто на нашите деца, за тях да има нещо хубаво. И пак казвам: искам да бъде отразено коректно във вестник "Твърдишки глас". Благодаря.

Атанас Атанасов: И аз благодаря. Няма проблем материалите да бъдат публикувани. Грешката може би беше, че двете теми бяха слети в едно. Въпросът за Училище за родители и този за възстановяването на техническите професии в средните училища в общината. Големият проблем за мен е, че ръководството няма желание да направи нещо, защото много преди ти да поставиш въпроса за техническите паралелки, с г-н Петко Петков, собственика на "Аглика", сме водили разговори - аз, той и г-жа Минчева. Г-н Петков е готов да предостави база за практическите упражнения, но

има едни срокове, в които, се подават документи към инспектората за брой ученици, паралелки и други, които срокове ние ги пропуснахме. Вече втори път. И тази година минаха, пак няма да стане. Чак за догодина.

Миленин Минев: Г-н кмете, съгласен съм с това, което казвате, но моят упрек е, че не се повдигна въпросът, а моментът беше много удачен да го разберат учителите и директорите. Идеята беше тази идея да се обсъди пред тях, защото от уста на уста е най-добрат реклама; там имаше хора, които можеха да дадат съвети, аз това предложение го давам като обикновен гражданин. Не съм специалист в областта на образованието, но просто не се повдигна въпросът. Не казвам, че инспекторатът е виновен и се надявам да не са те причината да не се повдигне въпросът. Даже и местното ръководство без моята намеса могат да го направят, идеята е да сме едни от първите.

Валентин Лазаров: Г-н Минев, тези неща трябваше да ги кажете там.

Миленин Минев: Но хората станаха и си тръгнаха.

Пламен Курумилев: Трябва да признаем, че г-н Минев е прав, че нещо трябва да се

направи и най-вече за тези инициативи за образованието. Както каза г-н Атанасов, идеята я има, говорено е и с г-н Петков. Каквито и идеи да имаме, те като не се поемат от правилните хора, от директорите на училищата, то няма как да се случат нещата. Другото, което можем да направим, е да се започне да се прави изцяло частно училище и някой да поеме всичките ангажменти с административните преписки и всичките процедури това да се случи, така че ние трябва да решим дали това ще бъде държавно или частно училище. Училищата, които са със занаяти, навсякъде са закрити и наистина в областта на промишлеността като заварчици и други няма. Идеята трябва да продължи и да се насочи към правилното място.

Иван Петров: Както каза Миленин Минев, начесахме си езиците, защо? Защото бъркаме в държавните дела.

Миленин Минев: Искам само да довърша с обръщение към родителите, че децата, завършвайки такива паралелки с технически специалности, имат реално реализация още от първия ден след завършването. Такова дете, където и да отиде, има тройно по-голям шанс да получи работа от едно дете с английски. Говорим за добре заплатена работа не в чужбина, а тук, в Твърдица, в България.

ПРОТОКОЛ

ПОЗДРАВТЕЛЕН АДРЕС

До членовете на ТД "Чумерна" - Твърдица

Уважаеми туристи,

Предстои едно важно и отговорно събитие в нашия град - честване 60-годишнината от основаването на туристическо дружество „Чумерна“. Дружеството е единствена в общината организация, развиваща организирано и системно пешеходен туризъм сред природата. То възпитава своите членове и симпатизанти в дух на родолюбие, патриотизъм и опазване на околната среда. Празникът е заслужен и го посрещаме с гордост и изпълнени с ентузиазъм от постигнатите успехи през годините. Завинаги в историята на дружеството ще останат многобройните организирани туристи, които с плам и дръзновение изграждаха облика на тази обществена организация и популяризираха масовия туризъм сред населението. Със своята дейност туристическото дружество има достойно място в обществения живот на града.

Уважаеми юбиляри,

От името на ръководството на община Твърдица и лично от мое име Ви честитя юбилейния празник! Приемете най-искрени пожелания за дълголетие, здраве и постигане на нови туристически завоевания. Нека увереността, упоритостта и обичта към вашето занимание не секват.

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!

Кмет на община Твърдица
Атанас Атанасов

ПОДГОТВЯ СЕ ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ. ОБЩИНАТА КАНИ ПАРТНЬОРИ

Във връзка с подготовката на проектно предложение по схемата за "Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование" - Компонент 1, Община Твърдица отправя покана към заинтересовани работодатели за участие като партньори.

Общата цел на планираните дейности в проекта следва да допринесе за повишаване качеството на живот, социалното включване и намаляване на бедността, както и до трайната интеграция на най - маргинализираните общности, живеещи на територията на община Твърдица, вкл. роми, чрез реализация на комплексни мерки и прилагането на интегриран подход.

Специфичните цели на интегрираната процедура са насочени към подкрепа за социално включване чрез:

- Подпомагане интеграцията на пазара на труда на маргинализираните групи /Направление 1/;
 - Осигуряване на достъп до образование и обучение /Направление 2/;
 - Подобряване достъпа до социални и здравни услуги /Направление 3/;
 - Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи /Направление 4/;
- Търси се партньор - работодател, който да отговарят на следните условия:
- Да е учреден и регистриран съгласно действащото българско законодателство;
 - Да декларира, че отговаря на обстоятелствата, включени в Декларация на партньора /Приложение 2/;
 - Да осигурява възможности за стажуване, чиракуване и заетост на целевите групи в

рамките на проекта.

Изборът на партньор ще се базира на свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недискриминация на всички организации, представили своите виждания за идеята на концепция за интеграция на уязвимите групи на територията на общината.

Заинтересованите организации следва да представят в информационен център на Общината, намиращ се в град Твърдица пл. "Свобода" № 1, п.к. 8891, следните документи в оригинал:

1. Заявление за участие като партньор /Приложение 1/.
 2. Декларация за партньорство /Приложение 2/.
- Краен срок за подаване на предложения: 30.04.2018г., 17.00 часа.

**АТАНАС АТАНАСОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА
ТВЪРДИЦА**

ПРЕВЕНЦИЯ

КАК ДА ОПАЗИМ ГОРИТЕ ОТ ПОЖАРИ

С настъпване на летния сезон опасността от пожари в горския фонд нараства. Основни причини за това са засушаването и небрежността на хората. Статистиката за изминалата 2017 година показва, че една от най-честите причини за възникване на пожари със значителни материални щети е

НЕБРЕЖНОСТТА ПРИ БОРАВЕНЕ С ОТКРИТ ОГЪН,

следвана от късо съединение в ел.инсталациите и съоръженията, както и техническите неизправности. През 2017 година оперативните екипи на Регионалната дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - Сливен са реагирали на 1386 сигнала за произшествия. През 2016 те са били 1502, което е намаление с 8%. Възникналите пожари с нанесени материални щети са 201. 932 са пожарите без причинени материални загуби. От началото на тази година на територията на РДПБЗН-Сливен са възникнали 122 пожара, като 34 от тях са с материални щети. 45 са случаите, в които оперативните екипи са оказали техническа помощ. Участвали са в 23 аварийно-спасителни дейности. Горските пожари през 2017 година са 11. В гасенето са участвали оперативни екипи на РДПБЗН-Сливен, служители на горските стопанства и доброволци.

**СПАСЕНИ СА
9 234 ДЕКАРА ГОРИ,**

докато унищожените са едва 19 декара.

Пожарите в горски масиви са едни от най-сложните за овладяване. Те се разпростират на големи площи и загубите от тях са внушителни. Възстановяването на горите изисква много време, за това трябва да знаем как да ги опазим.

Особено бдителни по отношение на мерките за пожарна безопасност трябва да сме както в гората, така и в близост до залесени площи. Горската постеля от изсъхнали листа и треви е лесно запалима дори от сравнително слаби източници на запалване с краткотрайно действие

(ХВЪРЛЕНА КИБРИТЕНА КЛЕЧКА),

което допринася за бързо разпространение на горенето. Повишена пожарна опасност крие небрежното пушене. Хвърлянето на неизгасени цигари може да предизвика неконтролируема огнена стихия. Не правете това от движещи се автомобили. Не бива да се изхвърлят и стъклени бутилки - дефекти по тях могат да имат ефекта на лупа, което да доведе до запалване на сухи треви и растителни остатъци. Всички моторни превозни средства, които навлизат в горите, трябва да са съоръжени с искрогасители. Не палете огън в гората освен на специално обозначените и устроени за това туристически

места. Преди да запалите огън, се уверете, че имате осигурени количества вода за загасяване на огъня при поява на вятър и при тръгване. Подгответе тупалки - от гума или от зелени клони, с които да действате в случай на възникване на пожар.

НИКОГА НЕ ПАЛЕТЕ ОГЪН ПРИ НАЛИЧИЕ НА ВЯТЪР,

той може да разнесе искри и топли частици на големи разстояния. Разчистването от сухи клони и др. в горски участъци трябва да става чрез извозването им на определените за това места. Забранено е унищожаването им чрез изгаряне! Особено отговорни по отношение на мерките за пожарна безопасност в горите трябва да бъдат туристите, ловците, гъбарите и секачите.

Ако Вие сте собственици на гори, трябва да знаете, че сте задължени да спазвате и изпълнявате всички лесоустройствени мероприятия, които са предвидени в нормативната уредба по отношение на стопанисването им.

При забелязване на признаци на пожар в гората (дим, мирис на изгоряло и пламъци) е необходимо бързо да оцените обстановката - възможно най-точно да се ориентирате за мястото на възникване на пожара, фронтът на придвижване на горенето и скоростта на разпространение. Ако имате информация за хора, пребиваващи

ПОТРЕБЛЕНИЕ

ЩЕ ИМА ПРОГРАМИ ЗА САМООТЧЕТ НА ВОДОМЕРИТЕ

"ВиК" - Сливен разработва две програми, които ще позволят на потребителите да извършват самоотчет на водомерите си и да подават сигнали до водния оператор по електронен път.

Първата програма, спестяваща на гражданите средства и време, която предстои да бъде въведена до месец и половина, е за електронен самоотчет. Тя ще позволи на всеки абонат да записва показанията на своя водомер в специално поле в сайта на ВиК-дружеството, след което данните ще бъдат въведени в неговата партия. Много граждани вече използват самоотчета като начин за връзка с ВиК-оператора. Електронният вариант ще улесни потребителите. До момента потребителите имаха възможност да подадат месечен самоотчет по телефона, писмено на инкасатора на района или на електронната поща на друже-

ството. Според началника на отдел "Инкасо" във "ВиК"-Сливен Росен Станев малко са случаите на грешен самоотчет или на спекулации при подаването на данните.

Другата новост, улесняваща потребителите, ще бъде разработена в отделна програма - за подаване на жалби, сигнали и заявления по електронен път през сайта на "ВиК" - Сливен с входящ номер. Подателят ще получи отговор от специалистите на водното дружество в писмен вид в определения от закона срок.

При използването и на двете програми за улеснение на клиентите в сайта на ВиК-дружеството, потребителят трябва да бъде титуляр на партията и да се идентифицира за това с ЕГН, номер на партията, имейл или телефон

за връзка. Защитата на личните данни е гарантирана. "ВиК" - Сливен е вписано като администратор на лични данни в регистъра на Комисията за защита на личните данни с идентификационен номер 78421.

Новите електронни форми за контакт с потребителите ще бъдат въведени във връзка с указанията на КЕВР за прилагане на Наредбата за регулиране качеството на ВиК-услугите, договора с потребителите, изменението на общите условия за предоставяне на ВиК-услуги и Наредба N 4 на МРРБ от 2004 г., за условията и реда за присъединяване на потребителите и ползване на водоснабдителните и канализационните системи, посочи шефът на "Инкасо" - отдела Росен Станев.

СЕДМИЦА НА ГОРАТА

В ЧЕРВЕНАКОВО ЗАСАДИХА БОРЧЕТА, ДАРЕНИ ОТ ДОБРИ ХОРА

Семейството на г-жа Иванка Динева - председател на НЧ "П.Хилендарски 1928" с Червенаково, направи дарение от борчета, които бяха засадени от внуците й Мартин Мариянов и Ивайло Георгиев пред читалището и по главната улица в селото.

Дръвчетата дариха на с.Близнаец. В засаждането на дарените дръвчета участва и кметският наместник г-н Димитър Димитров.

Златка МИХНЕВА, секретар на НЧ"П.Хилендарски1928" - с.Червенаково

Актьорите-самодейци от СУ "Н. Рилски" участваха в Седмия ученически театрален фестивал "Арлекин", който се провежда на 30 март в Нова Загора. Негови организатори са Община Нова Загора, СУ "Христо Ботев" - Нова Загора и НЧ "Д. П. Сивков - 1870". Целта на фестивала е да насърчи ученическото театрално творчество и популяризирането на театралното изкуство сред учениците, да подпомогне развитието на общокултурното пространство в областта на ученическото театрално изкуство в страната.

Текст и сн. Ганка ПАЛИЙСКА

РЕШЕНИЯ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - ТВЪРДИЦА

На всички правоимащи лица се разпределят пасища, мери и ливади от ОПФ съобразно броя и вида на регистрираните пасищни животни в землището по норма, като се приспаднат притежаваните или ползвани от тях пасища, мери и ливади, където е регистриран животновъдният обект.

При разпределението предимство имат кандидати, които до датата на разпределението са ползвали съответните имоти по договори с изтекъл срок. Останалите неразпределени имоти се разпределят по възходящ ред, като се започва от лицата, които притежават най-малко животински единици. Комисията съставя протокол за окончателното разпределение на имотите при наличие на необходимите площи в срок до 1 май.

При недостиг на земи в съответното землище към разпределените имоти комисията извършва допълнително разпределение в съседно землище, при наличие на свободни площи, като съставя протокол за окончателно разпределение на имотите в срок до 1 юни. Този ред се прилага до изчерпване на имотите от ОПФ или до достигане на определената норма, като разпределението се извършва последователно в съседното землище, община и област.

5. Протоколите на общинската комисия от всеки етап на разпределението се обявяват в кметството и се публикуват на интернет страницата на общината, като същите подлежат на обжалване само по отношение на площта на разпределените имоти в 14-дневен срок пред районния съд. Обжалването не спира изпълнението на протокола, освен ако съдът разпорежи друго.

6. На земеделски стопани, отглеждащи пасищни животни, които колективно ще ползват пасищата и мерите, същите се предоставят за ползване без търг след представяне на списък от кметовете на населени места с броя и вида на животните.

7. След разпределението на площите останалите свободни пасища, мери и ливади от ОПФ се обявява търг, на който могат да участват само собственици на регистрирани пасищни селскостопански животни, независимо от площите, които са разпределени по определена норма за срок една стопанска година

Останали ненаети чрез разпределението и търга за животновъди, пасища, мери и ливади от ОП се отдават на търг на собственици на пасищни селскостопански животни и на лица, които поемат задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние за срок една стопанска година.

8. Земеделски стопани животновъди или техни сдружения, които кандидатстват за индивидуално ползване, сключват договор с общината съгласно чл.37 и ал.5 от ЗСПЗЗ. Сключването на договор за наем не гарантира подпомагане на земеделския производител.

9. В договорите за предоставяне под наем или аренда на пасища, мери и ливади по реда на чл.37и от ЗСПЗЗ за определяне на дължимата сума за наем или аренда се вписва информация за общата площ на имотите по договора, която попада в обхвата на актуалния към датата на сключване на договора специализиран слой "Площи, допустими за подпомагане".

Сключените договори се прекратяват едностранно от кмета на Община Твърдица с 14-дневно предизвестие при следните условия:

а/ ползвателите не спазват установените санитарно - хигиенни, противопожарни и екологични норми, причиняващи увреждания на почвата или когато не се поддържат в добро земеделско и екологично състояние;

б/ когато ползвателите земеделски производители прекратят дейността си като животновъди, продават или прехвърлят животни от животновъдния си обект към друг животновъден обект в срока на договора за определените му за индивидуално ползване мери, пасища и ливади;

в/ незаплащане на наемната цена в определения срок;

г/ когато мерите, пасищата и ливадите, отдадени под наем за индивидуално ползване, се преотдадат на трети лица за срока на договора;

д/ други условия, описани в договора.

10. Животновъдите и ползвателите на общинските мери, пасища и ливади се задължават: да заплащат в срок определената такса, съответно наем, за ползване на общинските мери, пасища и ливади.

- да не променят предназначението им и да не ги разорават;

- да не допускат замърсяването им с битови, строителни, производствени, опасни и др.отпадъци;

- да не палят огън;

- да не ги преотстъпват на трети лица;

- да не извършват сеч на намиращите се върху отдадените мери, пасища и ливади отделно стоящи дървета без разрешение, издадено от кмета на Община Твърдица;

- лично съпровождат стадото по пътя /определен от кметовете и кметските наместници по населени места /до пасището и се грижат за него в пасището или да ангажират и изрично посочат друго лице, което да извършва това от тяхно име и за тяхна сметка.

3. УСЛОВИЯ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ НА ЗЕМЯТА В ДОБРО ЗЕМЕДЕЛСКО И ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ

При ползването на мери и пасища е необходимо да се спазват

зват Условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние и Националните стандарти.

Национален стандарт 1

Забранява се използването на минерални и органични азотсъдържащи торове в буферните ивици:

- с ширина минимум 5 метра на равнинни площи, по протежение на повърхностни водни обекти (реки, потоци, канали, езера, язовири, море) с изключение на оризовите клетки;

- с ширина минимум 10 метра на равнинни площи при торене с течна фракция на оборския тор;

- с ширина минимум 10 метра при торене на площи с наклон;

- с ширина минимум 50 метра при торене на площи с остър наклон.

Национален стандарт 2

При използване на вода за напояване земеделският стопанин трябва да притежава съответния документ за право на ползване (разрешително, договор и др.).

Национален стандарт 3

Забранява се пряко и непряко отвеждане на опасни или вредни вещества от Списък I и Списък II в подземните води / Приложение към НС 3/

Национален стандарт 4

В земеделското стопанство с уникален идентификационен номер и обработваеми площи над 5 ха е задължително в общата сеитбооборотна площ да се включат минимум 30% култури със слята повърхност, с изключение на площи за производство на тютюн.

Национален стандарт 5

За ограничаване на ерозията на площи с наклон се прилага:

- за обработваеми земи - обработката на почвата се извършва перпендикулярно на склона или по хоризонталите;

- за трайни насаждения - укрепване на междуредията чрез затревяване частично/пълно или засяване/засаждане с други култури и/или обработката на почвата се извършва перпендикулярно на склона или по хоризонталите.

Национален стандарт 6

Забранява се изгарянето на стърнищата.

Национален стандарт 7

Задължително е да се запазват и поддържат съществуващите:

- полски граници (синори) в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел;

- съществуващите трайни тераси в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел;

- постоянни пасища, мери и ливади от навлизането на нежелана растителност - орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum spp.*), айлант (*Ailanthus altissima*) и аморфа (*Amorpha fruticosa*);

- живи плетове и дървета, които не се отрязват по време на размножителния период и периода на отглеждане при птиците (от 1 март до 31 юли).

Националните стандарти за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС) на земята са задължителни за изпълнение от всички земеделски стопани, собственици и/или ползватели на земеделски земи, които са бенефициенти по:

- директните плащания;

- чл. 46 и чл. 47 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕО) № 922/72, (ЕО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007;

- следните мерки от Програмата за развитие на селските райони (2014-2020): Агроекология и климат; Биологично земеделие; Плащания по "НАТУРА 2000" и Рамкова директива за водите; Плащания за райони с природни или други специфични ограничения.

Националните стандарти за добро земеделско и екологично състояние на земята не отменят задълженията на собствениците или ползвателите на земеделски земи по Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и други нормативни актове.

4. ЧАСТИТЕ ОТ МЕРИТЕ И ПАСИЩАТА, ПРЕДВИДЕНИ ЗА КОСЕНЕ

В частите от мерите и пасищата, предвидени за косене, не се предвижда.

5. ПОСТРОЯВАНЕ НА НАВЕСИ

Построяването на навеси в мери и пасища се извършва съгласно изискванията на Наредба № 2 от 10.04.1998 г. за застрояване на земеделски земи и Закона за опазване на земеделските земи.

6. ВЕТЕРИНАРНА ПРОФИЛАКТИКА

Мерките за ветеринарна профилактика и борба срещу болестите по животните са посочени в Държавната профилактична програма за задължителните мерки за профилактика и борба срещу болестите по животните през 2015г., съгласно чл. 118, ал.1 от ЗВД. При поява на заразна болест директорът на Областна дирекция по безопасност на храните издава заповед, с която определя мерките за ограничаване и ликвидиране на болестта. Постоянно действащите към областните уп-

рави и кметства на общини епизоотични комисии предприемат действия за изпълнение и контрол на взетите мерки за предотвратяване или ликвидиране на заболяването до стабилизиране на обстановката. В зависимост от епизоотичната обстановка се провеждат мероприятия за обезвреждане на околната среда, почистване и райониране на пасищата, хигиенизиране на водопои или налагане на забрана върху използването им при необходимост.

В обявените огнища на заразни болести се провеждат задължителни /текущи и заключителни/ дезинфекции, дезинсекции и дератизации, предвидени в съответната наредба. Съгласно чл. 108, ал. 1 от ЗВД средствата за покриване на разходите ежегодно се осигуряват от бюджета на Министерство на земеделието и храните.

7. ОХРАНА

Ползвателите на мери и пасища сами организират охрана на ползваните от тях имоти, включени в договора за наем и поели задължението да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние.

V. ПОЧИСТВАНЕ

С цел увеличаване на площите на мерите и пасищата за нуждите на животновъдите се предвижда повърхностно и основно подобряване на пасищата - почистване на мерите и пасищата от камъни, храстовидна, плевелна и друга нежелана растителност, торене, ветеринарна профилактика и други мероприятия, с които се цели да се подобрят условията за развитието на добрите пасищни треви, без да се разрушава чимът. Основното подобряване на пасищата се състои в пълно разораване и разрушаване на чима и засяване на подходящи смеси от тревни видове за ерозирали райони.

Поддържането на мерите, пасищата или ливадите в добро земеделско и екологично състояние за общо и индивидуално ползване е съответно за сметка на общината и за сметка на ползвателите, поели задължението да отглеждат пасищно животни, в съответствие с условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние.

В договорите за наем и аренда се предвижда увеличение на наемната или арендната цена с официалния инфлационен индекс на потребителските цени, публикуван от Националния статистически институт.

Финансовото осигуряване на плана се постига:

1. Постъпления от наемите /таксите/ за ползване.

2. Финансиране по проекти - Общинска администрация и/или ползвателите на мери и пасища могат да кандидатстват по европейски програми за средства за подобряване на екологичното състояние на мерите и пасищата.

VI. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

При изпълнение на плана общинска администрация гр. Твърдица взаимодейства с:

1. Министерство на земеделието и храните предоставя служебно на съответната община извлечение от Информационна система RegiX - Регистър на животните и животновъдните обекти - БАБХ и Регистър на правните основания за ползване на пасища, мери и ливади по земеделски производители.

2. Областна дирекция "Земеделие" гр. Сливен и Общинска служба по земеделие гр. Сливен - представят списък на имотите от ДПФ и ОПФ по землища в община Твърдица.

3. ДФ "Земеделие" - Разплащателна агенция.

Настоящият план за предоставяне на мери и пасища за общо и индивидуално ползване през 2018 г. за целите на чл. 41 от Закона за подпомагане на земеделските производители се приема на основание чл. 37 о, ал. 1 от ЗСПЗЗ при спазване на изискванията на чл. 37 и - 37 о. от ЗСПЗЗ и спазване на изискванията на Закона за горите.

Приет е с Решение № 337 от 31.01.2018 г. на Общински съвет - Твърдица.

(Пълният списък на свободните мери, пасища и ливади от ОПФ - в сайта на общината www.tvarditsa.org)

РЕШЕНИЕ № 338/от 31.01.2018 година

Отдаване под наем на помещения в сграда "Здравна служба" с. Сборище, представляващо част от имот, публична общинска собственост.

На основание чл. 21, ал.1, т. 8 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 17 от Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество на община Твърдица.

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ РЕШИ:

1. Дава съгласие за отдаване под наем на три помещения с площ 37.50 кв. м за откриване на дрогерия и едно помещение с площ 15 кв.м за лекарски кабинет в здравна служба с. Сборище, представляващи част от имот, публична общинска собственост, актуван с АОС № 49/ 13.07.2000 г.

2. Възлага на кмета на Община Твърдица да извърши процедурата по провеждане на публичен търг с явно наддаване и сключи договор за наем за срок от 5 /пет/ години.

Решението е прието на редовно заседание на Общинския съвет - Твърдица, проведено на 31.01.2018 г., Протокол № 34, т. 9 от дневния ред, и е подпечатано с официалния печат на Общински съвет - Твърдица.

Валентин ЛАЗАРОВ, председател на ОбС Твърдица

МУЗА

ХУДОЖНИК ПОКАЗА СВОЯТА ПЪТУВАЩА ИЗЛОЖБА В ЧИТАЛИЩЕТО НА ТВЪРДИЦА

МАНОЛ ПЕТРОВ е роден през 1973 година във възрожденския град Панагюрище. През 1989 г. семейството му е експулсирано от България и се установява в Париж, където художникът завършва средното си образование. През 1990 година

Манол Петров приема псевдонима **Моно Петра** (в превод - "самотен камък"). Взяма го от стихотворение на своя баща **Петър Манолов** - български поет, дисидент. С приемането на името **Моно Петра** идва ред и на първата изява пред публика в галерия **Борис Грал** излага картината "Албинос". По-късно авторът е включен в много общи изложби в парижки галерии.

През 1993 г. **Моно Петра** прави първата си самостоятелна изложба в читалище "Славянска беседа", а след това и две изложби в галерия "Ломии", които предизвикват голям интерес. През 1995 г. художникът получава покана за самостоятелна изява от **Софийска градска художествена галерия**, където е представена емблематичната изложба "Патриарси и проститутки".

Картините са разпродадени още на самото откриване, както и тези от предишните две изложби. Следват множество самостоятелни изяви на **Моно Петра** в частни галерии както у нас, така и в чужбина.

делят го като представител на немския експресионизъм. Много изложби у нас и в чужбина, провокиращи мисленето мотиви, интересна биография.

Преди известно време на връщане от почивка в Елена Манол Петров /Моно Петра/ се отбил в Твърдица и харесал читалището за място на експозицията си. След Твърдица платната пътуват за Мъглиж и от там продължават да обикалят читалищата на България. "Избрах малки градове, защото ми харесват читалищата - начин да покажа творбите си и да направя контакти с хората. Имам готовност да отворя и така наречената "вълшебна стая", в която всички ще могат да рисуват заедно с мен. А да рисуваме заедно - това е страотно! Правил съм го" - възторжено сподели художникът.

В. "Твърдишки глас"

ПРАЗНИК

МНОГО ГОСТИ ДОЙДОХА В ОРИЗАРИ ЗА ВЕЛИКДЕН. ТУК БЕШЕ И НАРОДНИЯТ ПРЕДСТАВИТЕЛ ГАЛЯ ЗАХАРИЕВА

Тържественият концерт събра на площада жителите и гостите на селото, сред които бяха народният представител **Галья Захаријева**, кметът на общината **Атанас Атанасов**, кметовете на населените места.

Кметът на с.Оризари **Петко Енчев** се обърна към гостите с възнуващо слово, а кметът на община Твърдица **Атанас Атанасов** и народният представител **Галья Захаријева** на свой ред поздравиха оризарци . Вokalна група "Романс" развълнува публиката с чудесните си песни. Със стихотворения за Великден в програмата участваха и деца от НУ "Христо Ботев", а детският танцов състав при НЧ "Пробуда" с ръководител **Атанас Атанасов** изпълни площада с касотата на своите "Танц на цветята" и "Ръченица". С бурни аплодисменти бяха по-

срещнати изпълнителите от Музикалната школа в Твърдица. Програмата продължи с изпълненията на Средношколски танцов състав , Клуб "Балканско цвете , Гайдарски състав и Самодеен танцов състав "Гроздана".

На Великден в новата църква "Свето Възкресение Христово" отец **Цветан** отслужи празничния водосвет, където жителите и гостите на селото бяха благословени за здраве.

За доброто настроение на всички оризарци и многото гости се погрижи оркестър "Авлиги" от Стара Загора с ръководител **Стайко Златев**. Под техния съпровод до късно се виха кръшни хора на площада на селото. Празникът завърши с тържествена великденска заря.

Галина СТОЯНОВА

УЧЕНИЦИТЕ ОТ СБОРИЩЕ ОТБЕЛЯЗАХА 25 МАРТ КАТО ДЕН НА ТЪРПЕНИЕТО И ТОЛЕРАНТНОСТТА

Основно училище "Никола Прокопиев" -Сборище се присъедини към инициативата на Общински съвет по наркотични вещества - Благоевград за отбелязване на 25 март -Благовещение, като Ден на търпението. В тази връзка в училището реализирахме редица мероприятия.

Денят започна с идеята в класните стаи да бъде напи-

саници в нея нарисуваха рисунки и написаха на ръцете си думи, чрез които изразяваме толерантност, благост, сдържаност, упоритост. За да изразят съпричастността си към събитието, за фина направиха своеобразно слънце с посланията си. Ученическият парламент, клуб "Млади възрожденци", клуб "МЕГО" и участниците в про-

МАРШРУТ

АХ, ТОВА "ЕКСКУРЗИОННО"!... 14 ДНИ САМО ЗА 22 ЛЕВА

Една от многото форми на туристическа дейност е екскурзионното летуване за учениците. То съществува и се развива, а маршрутите се разнообразяват още от лятото на далечната 1953 г. Според възрастта е изборът по трудност на така желаните планински маршрути. Времетраенето е 14 дни из нашите прекрасни планини, по два дни във всяка хижа, туристически дом, туристическа спалня, туристически комплекс и др.

Четиринадесет дни само за ... 22 лв. - сума, включваща закуска, обяд, вечеря и нощувка. Елементарната математика изчисли за едно денонощие - 1,56 лв.

В продължение на 11 лета през месеците юли и август от 1979 до 1989 г. и нашите твърдишки ученици имаха щастието да бъдат активни начинаещи туристи и природолюбци, да се запознаят с флората и фауната, да изкачат върховете Мусала, Вихрен, Персенк, Черни връх, комплексите "Мальовица", "Боровец", "Пампорово", да зърнат ситняковските дворци и огледално чистите, многобройни високопланински рилски и пирински езера.

Както е казал **Алеко**: "Швейцарските Алпи" - ами те са тук, в нашата прекрасна България!". Искане ми се да маркирам в резюме един интересен и специфичен маршрут, включващ Планина, гранична река, море. Влакът ни отведе от Твърдица до Враца. Наставяване, запознаване с центъ-

ра, с паметника на **Христо Ботев**, после - "Вратцата" с вертикалната 800 метра алпийска стена. Късмет. Наблюдение

Туристи в поход

на тренировка на националния отбор по алпинизъм. Треньорът "Мечо" от София ни информира, че който не изкачи стелната, нощува увиснал на върха върху дълбоката пропасти. След два дни сме в Белаградчик. Наставяване и, разбира се, задължителни две нощувки. Посещение на прочутите, а сега и световно известни, "Белаградчишки скали". Отстояща на 30 км е пещерата "Магурата". След около 2 часа вечната тъмнина свърши и на излизане се озовахме буквално пред изхода "Рабишкото езеро". Изненада за всички беше това пещерно - езерно съседство.

Следваща дестинация е Видин. Известен е с ...всеки го знае. Ако не, да си пише оценка "слаб" по география за 6-и клас, когато е бил ученик. Отнася се за читателите. Учениците вече го знаят от моят

беседа. Преминаваме Видин - Козлодуй по река Дунав с кометата "Стрела". Наставяваме се в хотел "Козлодуйски бряг",

върлени на друг плавателен съд с плитко газене, гаранция за нормално пътуване. Ех, вече в Силистра обядвахме късно следобед. Гладни няма. За награда вечерта "агнешко печено" - може би компенсация.

Характерно за тази част на Дунав - посещение на резервата Сребърна. Видяхме неговите обитатели чрез много стационарни бинокли, разположени по брега на езерата, които са част от реката.

От там - с автобус през "Златна Добруджа" и ето ти "Ах, морето", а началото бе планина. Нощувахме в палатка на брега в Балчик. Чистото море разрешава плаж и къпане без пропуск. Разходихме се из ботаническата градина, видяхме каменния трон на румънската кралица с изглед към морето. До тук - "щастливи са очите, които видяха това".

Вече на морски превоз, без опасност от засядане на плавателния съд, пътуваме до пристанище Варна - морската столица. С предимство посетихме Морската градина, Делфинариума, подводницата "Дръзки", Центъра, Катедралата. С нежелание за връщане железопътна гара Варна ни зове за нощния влак, така пише и в бланковия билет. Ами, прекрасни твърдишки ученици, всеки семеен уют го очаква у дома.

С пожелание за друг, още по-хубав маршрут през следващата година!

Потруди се и подготви **Имрих ДИНЕВ** Твърдица

сано "Ден на търпението". В началото на всеки час в рамките на 3 минути учителите разясняваха на децата необходимостта от търпение и толерантно отношение. Провежда се беседа в часа на класа и дискусии в учебните часове от хуманитарния цикъл. Учителите в начален етап запознаха учениците с едни от най-важните качества, които човек трябва да притежава - търпение и уважение към другите, емпатия, толерантност, съпричастност.

Под ръководството на учителите г-жа **Пенка Желева** и г-жа **Тинка Желева** децата изиграха интерактивната игра "Добрите думи". Уча-

ект "Всеки ученик ще бъде отличник", съвместно с г-жа **Таня Душкова** и г-жа **Гергана Димитрова**, показаха презентация на тема: "ДА на толерантността! 25 март Ден на търпението!" и изработиха Дърво на търпението.

Инициативата "25 март - Ден на търпението и на толерантността" не е нова за нашето училище, ние ежегодно се включваме в нея с нови идеи и мероприятия и я свързваме преди всичко с подкрепа на взаимното уважение, разбирателство и търпение като гарант за устойчивостта на цялото общество към предизвикателствата на времето.

Соб.инф

ЮБИЛЕЙ

ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО "ЧУМЕРНА" НАВЪРШИ 60 ДОСТОЙНИ ГОДИНИ

Труден и неравен път изминава ТД "Чумерна" от основаването си до днес, за да се превърне в работеща целенасочено, уважавана и желана организация.

В НАЧАЛОТО Е ТРУДНО,
ПРОБЛЕМИТЕ -
НЕПОЗНАТИ И МНОГО.

Липсват квалифицирани и обучени кадри, а за щатен служител просто е немислимо. Част от местното население се отнася с безразличие и недоверие към новосъздадената организация, чувства се липсата на традиция и авторитет. За отказване обаче и дума не става. Все още неопитното ръководство и редовите членове с упоритост, дръзновение и много труд укрепват организацията, дават ѝ живот, изпълняват поставени задачи и решават възникнали проблеми. И всичко това на доброволни, обществени начала в свободното време, през почивки и отпуски.

Дружеството набира скорост, дейностите и мероприятията, които извършва, са интересни и притегателни за различните слоеве от населението и това води до

МНОГОКРАТНО
УВЕЛИЧАВАНЕ НА
ЧЛЕНСКАТА МАСА.

Особено активни са младите хора и учащите се, които чрез практикуването на различните видове туризъм увеличават и социалните си контакти. През 1970 г. се получава нов етап и тласък в развитието на дружеството с назначаването на щатен секретар, това е активистът - турист Иван Станчев. По това време държавната политика в областта на туризма е доста сериозна и ангажирана. ТД "Чумерна" вече разполага със самостоятелна канцелария, методически клуб и склад.

Закупуват се спортно-туристическа екипировка, палатки,

Първата постройка на дружеството на връх Чумерна

спортно-туристически велосипеди, ски оборудване и др. Към училищата, учрежденията и предприятията се създават съвети и групи по туризъм, в които участват членове и симпатизанти на дружеството и които поддържат пряка и постоянна връзка с него. Туристическо дружество "Чумерна" вече разполага с четири обособени клуба - по пешеходен туризъм, коло-туризъм, спортно ориентиране и ски-туризъм, които се ръководят от квалифицирани и опитни инструктори. Много от членовете участват едновременно в няколко от клубовете. В дружеството кипи от интересни, смислени и разнообразни дейности. Незабравими за участниците от този период ще останат туристическите походи, националните събори, коло проявите, състезанията по ориентиране, радостта от постигнатите победи и успехи, разочарованието от загубите.

Нов момент в историята на дружеството бележи 1980 г., когато се сдобива с първата си недвижима собственост -

ДЪСЧЕНА БАРАКА
В РАЙОНА ПОД ВРЪХ
ЧУМЕРНА,

служеща за спално помещение и ски гардероб. Пак там е изградена и ски пързалка с аматьорски ски влек към нея. Тези съоръжения са изградени на доброволни начала от

любители скиори. Получила вече авторитет и самочувствие,

нашата организация през следващите няколко години, с активната подкрепа и участие на община Твърдица като основен инвеститор, се сдобива и с 6 туристически къщички с прилични условия в тях, а бараката се преобразува в туристическа столова. Тези придобивки увеличават туристическия поток и желаещите да се занимават със ски спорт.

НАЛАГА СЕ ПОСТРОЯВАНЕТО
НА ПРОФЕСИОНАЛЕН
СКИ ВЛЕК,

за да може да се използват най-пълноценно природните дадености и пързалката за практикуването на зимни спортове и занимания.

През деветдесетте години на миналия век председател на дружеството е Иван Стойков, а секретар Имрих Динев. Те полагат големи усилия за доставянето и инсталирането на това ново съоръжение. С безвъзмездната помощ на много доброволци и Община Твърдица това става факт на 30 януари 1993 г., когато е пуснат в експлоатация 650-метров стационарен чинийков ски влек.

Настъпните обществено икономически промени и процеси в страната след 1989 г. не подминаха и нас. Началните години на прехода оставиха доста негативни и болезнени следи в живота и дейността на организацията. Премахването

на щатния персонал, безпаричието, отливът на членска маса, отдръпването на държавата и куп съпътстващи фактори доведоха до много трудно и дори критично положение, в което изпадна дружеството. Но то все пак съществуваше и водеше свой живот. Най-верните и безкористни твърдишки туристи успеха с мно

го упоритост и воля да го съхранят. Нов етап в развитието на дружеството настъпи след 2008 г., когато в него се вляха някои млади и активни хора, за които нашите прояви бяха не просто хоби и занимание, а вътрешно осъзната необходимост. Така за няколко години с голямо желание и настойчивост бяха възстановени пешеходният туризъм, отчасти коло-туризмът и активното участие на дружеството в организирането на масови

март поход до връх Кутра, съборът в местността Хайдушка поляна, преходите и излетите в нашия Балкан, при които участниците в тях получават незабравими преживявания и удоволствия. Към настоящия момент дружеството провежда своята дейност по предварително изготвен календарен план и дългосрочна програма.

В този празничен и тържествен за нас момент с радост трябва да отбележим и успехите, които са постигнати през изминалите години. През 70-те, 80-те и част от 90-те години дружеството с голяма масовост развива спортното ориентиране. През 1974 г. състезателките, тогава деца, Ваня Димова и Румяна Велева се класират на трето място на републиканско първенство. През 1982 г. дружеството се класира на трето място в България за постигнати високи резултати в организационната, методическата и спортно-туристическа дейност. През сре-

рали за девойки и юноши през 2004 г. състезателите Марияна Трухчева и Станимир Стамов печелят съответно златен и сребърен медал, а през 2005 г. Иван Жабов печели бронзов медал. През юли 2016 г. туристите катерачи Юлия Табакова, Златко Колев, Петър Трухчев и Владимир Делев успяха да изкачат изключително трудния технически и опасен гръцки връх Митикас - 2917 м, втори по височина на Балканите.

СЪС ЗЛАТНИ БУКВИ
В ЛЕТОПИСА НА ТД
"ЧУМЕРНА" ЩЕ ОСТАНАТ
ИМЕНАТА НА ВСИЧКИ
НАШИ АКТИВИСТИ,

деятели, състезатели, които ковяха историята на дружеството, без да жалят труд, време и знания.

Сложното, противоречиво и объркано време, в което живеем, формирането на нови ценности и правила оставиха

своя отпечатък и върху живота на дружеството. Това наложи гъвкаво да се приспособяваме към динамично изменящите се процеси, за да бъдем в крак с изискванията на времето и съвременния начин на живот. Модерен начин на мислене, вземане на адекватни решения, използване на традицията, натрупания опит, воля за самосъхранение и решимост, ни позволяват

да бъдем реален фактор от обществения живот на нашия град. И сега, когато празнуваме шестдесетгодишнината от основаването на ТД "Чумерна", ние, организирани в него туристи, с делата и действията си показваме необходимостта от неговото съществуване и развитие.

Използвам случая да поздравя всички Вас, скъпи туристи юбиляри. Пожелавам Ви дълголетие, здраве и изкачване на нови житейски и планински върхове!

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!

Инж. Петър ТРУХЧЕВ,
председател на
ТД "Чумерна" - Твърдица
Снимки: Архив на дружеството

Обучение по ски на база Чумерна

местни прояви. Специално се наблегна към практикуването и развитието на пешеходен туризъм във високата планина.

НАШИ ЧЛЕНОВЕ ИЗКАЧИХА
НАЙ-ВИСОКИТЕ,
ТРУДНИ И АТРАКТИВНИ
ВЪРХОВЕ

по планините във всички кътчета на страната. С гордост искам да отбележа, че през 2016 и 2017 г. за първи път дружеството организира и проведе успешно прояви в чужбина. Бяха направени изкачвания в планините Олимп - Гърция и Южни Карпати - Румъния. Традиционни и неотменими в календарния ни план станаха празничният по случай Трети

дата на 80-те и началото на 90-те години отборите по туристическо ски рали постигат значителни резултати, като през 1984 г. отборът на девойките в състав Светла Зинкова, Йорданка Стоянова и Нели Русева стават републикански шампионки, а през 1986 г. юношите старша възраст Руслан Тодоров, Андрей Андреев и Мирослав Дяков достигат до сребърните медали. Многократно коло походниците участват в републикански прояви и са награждавани с купи и грамоти. Отборите ни по комбина на туристическа щафета през 2001 и 2005 г. заемат призовото шесто място на национални събори. На републиканското първенство по коло-

ТЕ СЪТВОРИХА ИСТОРИЯТА

Плеяда от истински активисти, дейатели, състезатели - всички милеещи за съдбата на дружеството, не пожалиха труд, умения, сили и свободно време за изграждане и утвърждаване авторитета и обществената значимост на ТД "Чумерна". И нека делото, на което посветиха част от своя живот, продължи движението си напред във времето за чест и слава на родната Твърдица.

Председатели: Йордан Добрев Юнгарев, Никола Червенков, Михаил Михайловски, Паскал Желев, Неделчо Славов, Иван Стойков, Николай Николаев, Петко Бояджиев, инж. Петър Трухчев.

Секретари: Стефан Рака-

джиев, Димитър Табаков, Васил Князов, Иван Станчев, Имрих Динев, инж. Петър Трухчев, Златко Колев, Маргарита Костандиева, Петър Табаков.

Активисти, дейатели, състезатели: Ангел Панчев, Андрей Андреев, Андрей Кирилов, Андрей Стоилов, инж. Андон Андонов, Асен Попов, Ваня Добрева, Владимир Тошев, Вълто Станчев, Георги Атанасов, Георги Генов, Георги Велев, Георги Костов, Господин Минчев, Георги Пенчев, Георги Савов, инж. Димитър Атанасов, Димитър Добрев, Димитър Младенов (Кармен), Димитър Челеков, Динко Христанов, Добромир Балчев, Дончо Вачев, Злати Тодоров, Иван Желев, Иван

Кунев, Иван Михов, Илия Кръстев, Йордан Великов, Йорданка Стоянова, Койчо Гвоздев, Марио Динев, Мария Стойкова, Милен Динев Господинов, Мирослав Дяков, Митко Денчев, Нейко Михайлов, Нели Русева, Николай Динев, Петко Василев, Петко Иванов, Петко Савов, Петър Кисюв, Петър Пъстраков, Пламен Узунов, Радка Златева, Росица Георгиева, Румяна Велева, Руслан Тодоров, Светла Зинкова, Слав Борисов, Славчо Иванов, Стефан Недков, инж. Стоян Азманов, Стоян Бояджиев, Стоян Георгиев (Мацата), Тодор Димитров (Ракара), Тодор Райнов, Христо Костов (Чапая), Христо Султанов.

НЕЗАБРАВИМО Е ПРЕМИНАВАНЕТО
ПО ПЪТЯ НА БОТЕВАТА ЧЕТА

Бях ученик в прогимназията, когато ученическа експедиция ме отведе до свято за българите място - връх Околчица. Там любопитството ме накара да се заслушам в разпаления разговор на двама възрастни мъже, които разговаряха емоционално и с жестове

КАК Е ПРОТЕКЛА
БИТКАТА НА БОТЕВАТА
ЧЕТА НА 20 МАЙ (1 ЮНИ
НОВ СТИЛ) 1876 Г.

срещу редовната турска войска и башибозук. Бях развълнуван и пленен от този разказ, явно двамата мъже бяха за-

познати детайлно и аргументирано с героичните събития, случили се във Врачанския Балкан, и разгрома на четата. За голямо мое съжаление посещението на историческия обект свърши и трябваше да тръгваме. Но любопитството ми остана, дори нарасна, желанието ми да науча

Продължава на стр. 7

НА ВЪРХА

ТУРИЗМЪТ ИЗГРАЖДА ЕДНИ ОТ
НАЙ-ЦЕННИТЕ ЧЕРТИ НА ХАРАКТЕРА

Въздействието на планината е толкова голямо и необяснимо, че човек, решил да я опознае и разгледа, бива пленен от нейната могъща природа и чар. И този плен остава завинаги в душата и сърцето. Природните красоти, макар много от тях да са трудно достъпни особено планинските, те карат да се възхищаваш, наслаждаваш и да изпитваш такова чувство, което не може да се опише с думи, а просто трябва да го преживееш. Туризмът е не само ходене, изкачване, катерене, съзерцание, а средство за възпитание. Той изгражда определени черти на характера, волята, физическите качества и дава възможност за получаване на знания и умения на място.

Никога няма да забравя първото ми съприкосновение с планината, радостта и вълнението, които бяха ме обзели. С баща ми, чичо Ирко (Имрих Динев), чичо Дончо (Андон Андонов) и група ученици-средношколци участвахме в празника на Еленския Балкан на хижа Буковец. Нямах търпение да стигнем хижата. Там ми бе казано, че ще правим преход, като вървим пеш до някаква местност (Караиваново хорище), където ще посрещнем друга група деца туристи. В детското ми съз-

нание 4-5 часа преход в пресечна планинска местност не значеа нищо, това беше лесно, а и нали баща ми е с мен, накратко проблеми никакви. На отиване все гледах да съм сред първите в колоната, а на някои места дори потичвах. Неусетно и много забавно за мен стигнахме това място. Там се срещнахме с други деца и възрастни от гр.Елена и заедно поехме обратния път към хижата. Запознах се с мои връстници и радостта бе пълна.

Но след време умората дойде, тя се увеличаваше, наложи се да ползвам помощ, но трябваше да продължа и продължих. След като се върнахме на хижа Буковец, се възтанових много бързо и бях една от най-активните в игрите с другите деца. Така завърши моето кръщение в планината - с любов и преклонение ще си спомням винаги за него. След година-две с други деца от Твърдица бяхме на ски лагер на Чумерна, където ни учеха да караме ски. Началото на обучението бе трудно, малко страшно, паданията повече, но с упоритост и голям мерак успяхме.

Незабравими и много приятни спомени оставят в мен проявите, в които съм участвала с туристите от ТД "Чумерна" - Твърдица, деца и възра-

стни. Незаличими в моето съзнание ще останат походите и излетите в Твърдишкия Балкан до Кутра, Скоковете, Богдана, Буковец, Чумерна, зимните празници и състезанията по ски на Чумерна, Даулите, Боровец; участието ми в отбора на смесена туристическа щафета на националния събор в Перущица, в туристическия поход до х. Рай и Пръскалото, изкачването на връх Ботев и преходът до хижа Тъжа, колопоходите до яз. Копринка, палатковите лагери, трудните коло-ралита, съборът на Хайдушка поляна със спортните състезания и игри, чествания на празници и неизброими други туристически прояви.

Сега живея във Варна, но туризмът и планината са винаги в моето сърце. През 2015 и 2016 г. с моя съпруг и наши приятели направихме няколко многодневни прехода в Рила и Родопите.

За мен е чест и гордост, че съм била и съм част от това мило и с голямо сърце дружество.

Скъпи приятели туристи, по случай 60-годишнината от основаването на дружеството Ви пожелавам здраве, жизненост и нови туристически върхове! Честит празник!

**Марияна АТАНАСОВА
(ТРУХЧЕВА) Варна**

НЕЗАБРАВИМО Е ПРЕМИНАВАНЕТО
ПО ПЪТЯ НА БОТЕВАТА ЧЕТА

от стр. 6

повече неща за подвига на войводата Христо Ботев и неговите юначни момци, за прехода, за битките и тяхната саможертва за свободата на майка България ме караха да търся начин как да постигна това. Бях член на туристическото дружество и знаех, че то участва във всенародния поход Козлодуй - Околчица, но участниците в твърдишката група бяха ученици от гимназиалния курс на двете твърдишки училища и младежи - работници, а аз продължих образованието си в Сливен. Така че моята мечта да бъде част от този уникален туристически поход, остана да се изпълни занаяпред във времето. И този дългоочакван момент дойде през пролетта на 1983 г. Вече отслужил и работещ, се записах за походник. Групата се състоеше от около 25 човека, като в нея преобладаваха средношколците и 7-8 човека от работническата младеж. За чест на ТД "Чумерна" в тази категория походници то представляваше тогавашния Сливенски окръг.

На 27 май, в ранния следобед,

**ГРУПАТА НИ С
ПРИПОВДИГНАТО
НАСТРОЕНИЕ ПРИСТИГ-
НА В КОЗЛОДУЙ**

и се настани в бивачния лагер. Набързо се преоблякохме с униформата за преходите, която представляваше куртка с дълъг ръкав, три-четвърти панталони и двете в светло син цвят, тъмно зелена тениска и чорапи тип гети. При спазване на определения ред и организация заедно с други групи се озовахме на мястото, където е слязла четата и шепата наши храбреци са целунали родната земя. Пишейки тези редове 35 години по-късно, ме побиват тръпки, а чувствата и вълнението ми са като че ли съм там - "на новата станция на България". Слушайки завладяващите и пленяващи слова на лекторите, с гордост разбрах какво велико дело е извършено по тези български земи.

**ПОСЕЩЕНИЕТО НА
ЛЕГЕНДАРНИЯ КОРАБ
"РАДЕЦКИ",**

закотвен на кея и спокойно чакаш своите посетители, с омайната беседа на уредничката на кораба-музей ни върна в онези епохални и разтърсващи дни, записани със златни букви в българската история. Впечатленията ми от този въздействащ слънчев ден завършиха вечерта с тържествена заря-проверка. В следващите шест дни с неопишувем възторг и преклонение посетихме местата, където е преминала Ботевата чета, и с голям интерес и нескрито вълнение слушахме разказите за героичния ѝ път. Навсякъде, където ние, "ботевите поклонници", преминавахме през населените места, бяхме посрещани с одобрителни възгласи, цветя и духовна музика. Хората пееха вечните български възрожденски песни и маршове, които възвисяват човешката душа и укрепват националното самосъзнание. На Милин камък, където е станало най-кръвопролитното и с най-много жертви от страна на четниците сражение, се поклонихме и

**ПОДНЕСОХМЕ ЦВЕТА В
ПАМЕТ НА ЗАГИНАЛИТЕ
НАШИ ЮНАЦИ.**

И така - няколкодневни преходи през Златията, възвишенията Веслец и Врачанския Балкан, по които със специални каменни блокчета и табели е изградена тази неповторима и уникална "алея на безсмъртието".

Предпоследния ден похोждът се пренася в Стара планина. По стръмна, камениста и криволичеща пътека, виеща серпентините си югозападно от Враца, преминаваща през исторически места,

свързани с четата като Лесковото кладенче и връх Вола, националният поход достигна местността Избата, където беше и последният бивак. След кратка почивка и преекипиране, забравили за тежкото изкачване и умората, поехме отново на път. Не след дълго по сравнително полегата пътека достигнахме до местността Камарата - лобното място на Ботев. Тук със сведени знамена и падане на колене почетохме подвига и саможертвата на гениалния български поет и революционер Христо Ботев и неговите храбри и достойни четници. Никога няма да се изтрият от паметта ми изсечените върху възпоменателния камък простички, но изпълнени със съдържание слова:

*"На великия Ботев,
изпълни се пророчество
твое*

- жив си ти"

20 май 1876 г.

На следващия ден, 2 юни, беше всенародното поклонение пред паметника на Околчица.

**ХИЛЯДИ ХОРА
ОТ ВСИЧКИ КЪТЧЕТА
НА РОДИНАТА БЯХА
ДОШЛИ ТУК,**

за да засвидетелстват своето преклонение и почит към великото дело на Поета, неговите смели момци и хилядите знайни и незнайни борци за свободна и независима България.

Отпътувахме за Твърдица, усмихнати и изпълнени с незабравими впечатления. След това мое вълнуващо преживяване имах възможността отново да участвам в този велик туристически поход. Емоциите и вълнението бяха не по-малки, винаги има какво ново и малко известно да се научи, но за мен в сърцето ми остава като най-траен и запомнящ се първият ми поход.

За съжаление от доста години туристическото ни дружество не участва в този поход по ред причини и най-вече финансови. Но аз искрено се надявам, че отново ще дойде време, когато дружеството ще възобнови своето участие и желаещите с радост ще се включат в тази традиционна национална проява, която освен доставянето на удоволствие и познания е и самобитно училище за повдигането на националното самочувствие, родолюбие и патриотизъм. Във връзка със 60-годишнината пожелавам на ТД "Чумерна" дълъг житейски път, а на неговите членове - много щастие и желани неща.

Петър Н. ТРУХЧЕВ

ЗАСЛУГА

БЛАГОДАРЕНИЕ НА ИМРИХ ДИНЕВ БЕШЕ ИЗГРАДЕН
СКИ-ВЛЕКЪТ НА ЧУМЕРНА

За дълголетие на туристическо дружество "Чумерна" - Твърдица заслуга имат всички негови всеотдайни членове, взели активно участие в спортно-туристическите изяви от времето на неговото учредяване до наши дни. Особено голяма е заслугата на неговите председатели и секретари, които съумяха въпреки всички трудности да организират и ръководят дейността на дружеството, така че то да присъства вече 60 години в обществения живот на града ни.

Тук искам да споделя няколко мисли и впечатления за един от секретарите - Имрих Динев, с когото имах възможност доста години да участвам в дейността на дружеството, като в никакъв случай не искам да пренебрегна останалите, особено Иван Станчев - доайнът на туризма в Твърдица. Една от неоспоримите заслуги на г-н Динев като действащ секретар е изграждането на ски-влека на базата под връх Чумерна - прекрасна придобивка за скиорите и за развитието на зимните спортове в нашия район. Като бивш учител той обърна сериозно внимание на развитието на пешия туризъм и екс-

курзионните летувания с деца, които бяха застъпени в дружественния календар. Организира-

Зимен празник на Чумерна

ното участие в националния туристически поход Козлодуй - Околчица с ученици от основно училище "Христо Ботев" - Козарево и от СОУ "Н.Рилски" - Твърдица бе истинско изпитание за тяхната физическа издръжливост, но същевременно и път към патриотичното възпитание с преминаването по стъпките на великия Ботев и неговите четници.

Като водач на група ученици от ОУ "Хр.Ботев", кв.Козарево, той организира 14 -дневен преход в Рила - от Сапарева баня през Паничище, Седемте рилски езера, Мальо-

вица, хижа Мечит и едноименния връх, Мала църква до крайната дестинация Говедарци. За

Пак по негова инициатива група учители от ОУ "Хр.Ботев" - кв.Козарево четири поредни години преминаваха по атрактивни туристически маршрути в Рила, Пирин и Стара планина, като се изкачиха на техните най-високи върхове Мусала, Вихрен и Ботев. Незабравими остават спомените за преживяното под хладните струи на Райското пръскало, нощувката на алпийския заслон "Еверест" (сега "Леденото езеро") под връх Мусала, при която имахме чувството, че бурният вятър всеки момент ще отнесе ламаринения покрив, внезапната суграшица на Вихрен през август месец, когато повечето от нас са по тениски, намирането на първите еделвайси, пътуването с теснолинейката, минералния басейн в Добринище. За всичко това сме благодарни на господин Имрих Динев, че можа да предаде оно-ва пламъче на любовта към родните планини у всеки един от нас, и днес като членове на туристическо дружество "Чумерна", или като участници в организирани екскурзионни групи, отново крачим по туристическите пътеки.

Златко КОЛЕВ

В ЧЕСТ НА НЕЗАВИСИМОСТТА НА БЪЛГАРИЯ ИЗКАЧИХМЕ ВРЪХ ПЕРЕЛИК

В празничните дни по случай обявяването на независимостта на България група от туристическото дружество потеглихме към Родопите. Идеята беше да изкачим най-високия връх на планината - Голям Перелик, 2191 метра, като го съчетаем с екскурзионна част и с разглеждане на забележителни природни и исторически обекти.

Сутринта на празничния 22 септември беше мрачна, дъждовна и потискаща. Но в микробуса беше сухо, звучеше приятна музика и ние с настроение и оптимизъм потеглихме по маршрута към наша-

та цел. В ранния предиобед най-напред пристигнахме в Бачковския манастир, втори по големина и значение в страната. Разгледахме го и запалихме свеещици за здраве. След като напуснахме манастира, грейна слънце - като че ли отправените молби за хубаво време бяха чути. Това за нас беше добре дошло, тъй като ни позволи без проблеми да разгледаме уникалната природна забележителност Чудните мостове (Ел Кюприя). Този скален феномен представлява два естествено оформени мраморни моста с дължина 96 и 60 метра.

В туристически комплекс Пампорово направихме кратка разходка и кафе-пауза. Потеглихме в посока запад по асфалтов път, минаващ през впечатляваща иглолистна гора, и пристигнахме в с. Широка лъка. Там се настаняхме в семеен хотел "Мандрата". Селото представлява архитектурно-етнографски резерват с автентични родопски къщи и калдъръмени улички, разположени амфитеатрално от двете страни на реката, с отлични условия за почивка и туризъм.

На следващия ден потеглихме към Голям Перелик. След кратък преход с буса до-

стигнахме пътеката за върха и потеглихме по нея. Преходът бе спокоен и приятен. Красива гледка се откриваше към безкрайните куполо-овални върхове и възвишения на планината. Чист въздух и мирис на бор допълнително отваряха душата и правеха наслаждата незабравима. Изкачихме върха и развяхме родния трибагренник - мигове, които никога няма да забравим. Слязохме радостни до мястото, където ни чакаше микробусът. Останалата част от деня изпользвахме да отидем в Смолян, където посетихме планетариума и централната част на

града. Третият ден беше изцяло екскурзиантски и най-спокоен. До Ягодинската пещера се стига след като се премине през живописно Буйновско ждрело, където скалите от двете страни на реката почти се допират. Ягодинската пещера, наречена още Имамова дупка, е карстов комплекс и част от нея е пригодена за посетители. Тя дава възможност да се види подземен свят с причудливи образувания.

Късно следобед пристигнахме в бунтовния Батак. Пътуването по лошо поддържания републикански път отминаваме без коментар. С прек-

лонение и почит посетихме историческата църква "Света Неделя" - последната крепост на батачани по време на Априлското въстание. Екскурзията ни завърши с разглеждане на историческия музей, който се намира в близост до църквата.

След толкова вълнуващи мигове сред природата си обещахме да участваме в още много такива приятни и полезни мероприятия.

Честит празник, юбиляри, и до нови срещи във високата планина!

Петър ТАБАКОВ,
секретар на ТД "Чумерна"

ЗА ЩАСТИЕТО И УДОВЛЕТВОРЕНИЕТО ДА ЧЛЕНУВАМ В ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО "ЧУМЕРНА"

Обичам природата, чувствам се щастлива, когато чувам ромона на поточетата в планината, песните на птичките в гората, обичам да снимам цветята, да лежа на тревата, да усещам шума на листата! Познавам почти всички местности в Твърдишкия Балкан. Та нали израснах в къща, близо до планината. Като деца се изкачвахме до връх Кутра, състезавахме се кой ще стигне пръв на върха. През ятото играехме на криеница сред борвете.

Никога не бях ходила на поход в никоя друга планина освен в нашата. Когато преди седем години получих покана от Златко Колев за поход до връх Мальовица в Рила, приех веднага без капка колебание. Изпълнена съм с безброй въпросителни: Как да се подготвя за това пътуване? Ще мога ли да изкача върха? Как ще ме приеме групата? Ще бъде ли благосклонно времето към нас? Как ще се справя с натоварването? Част от въпросителните отпадат веднага щом потегляме - всички туристи са чудесни хора и повечето от тях с доста богат опит в изкачването на върхове. Още с пристигането си на хижа "Мальовица" разбирам, че ще си прекарам чудесно. Първата вечер преминава неусетно сред песни, смях, танци и забавни игри. Огънят пред хижата ме връща назад към детството. Припомня ми пионерските летни лагери, когато играехме безгрижно и на воля край лагерния огън. Дори и спрянето

на ел. захранването за известно време не е в състояние да помрачи настроението на групата. Като че ли сме прекарали години наред заедно. Незабравимо! Неповторимо! Невероятно!

За следващия ден е планирано изкачване на върха. Времето не е с нас: мъгливо, влажно, неприятно за поход. Въпреки всичко слагаме раниците на гръб и потегляме с надежда, че времето ще се оправи. Вместо това мъглата се съгъства и няма почти никаква видимост. Мъжете от групата тръгват напред въпреки неблагоприятното време. Жените вървим назад. Стигаме до следващата хижа. Освежаваме се с топъл чай, попиваме и вземаме решение да се върнем обратно.

На връщане дори дъжд ни заваля. Това не е моят подходящ ден за първи голям поход. Първи голям поход, първи неуспех! Мисля си: Къде отиде волята ми да вървя напред? Какво стана с упоритостта ми? В късния следобед групата мъже се завръщат от поход - измокрени, изморени, но щастливи и удовлетворени. Изкачили са връх Мальовица! Още тогава си казвам, че от тук нататък, каквото и да става, щом групата върви, ще вървя и аз.

Последват връх Голям Перелик в Родопите; връх Богдан в Средна гора; връх Вихрен в Пирин планина; Черни връх - Витоша; връх Ком в Стара планина; връх Мусала - Рила; връх

Руй - Руй планина, връх Голямо градище - Странджа. Всички успешно изкачени!

От изкачването на всеки

пътя само дървета, храсти, камъни и малки поточета. В тази част от маршрута не виждам никого от групата. Из-

На връх Кутра, 3 март 2018 година

върх имам прекрасни спомени, но в сърцето ми завинаги ще остане незабравимото преживяване от изкачването на връх Вихрен - първенецът на Пирин планина. Той се счита за един от най-трудните върхове в България! Качваме се в автобуса от град Банско по посока хижа Вихрен. Не спираме дори на Бъндеришка поляна да разгледаме околността. След кратко освежаване на хижата поемаме с раниците на гърба по стръмна и тясна пътека, безброй големи камъни, които, ако не прекрачиш, няма откъде да минеш, дълъг и тежък маршрут. За щастие маркировката е отлична. На първата третина от

лизаме на откритата част. Приказно красиви езера! Спирам и снимам. В далечината върхът вече ясно се вижда, като че ли ей сега ще стигнеш. Но не е толкова бързо и лесно, колкото ми се струва. Събирам сили и вървя, но изоставям доста от групата. Усещам, че не мога да вървя с тяхното темпо, но не се отказвам, а продължавам напред. Вече знам, че за да изпитам неописуемо удовлетворение от високото, първо трябва да изкача върха. И вървя. По-бавно от останалата част от групата, но не се отказвам! Спирам, попивам, поемам глътка въздух и отново потеглям. И така около 4-5 часа. В на-

част, където планинари от различни краища на страната са написали с бели камъни имената на градовете от които са. Прииска ми се да спра и да напиша "Твърдица", но знам че това ще отнеме още много време, затова продължавам. Вече съм на най-трудната последна част, където пътеката едва се забелязва, камък до камък! Няма почти никаква растителност освен мъхове и лишеи. За моя най-голяма радост имам обхват и получавам обаждане от пред-

стръмното нагорнище. Изморена и изтощена, но събирам сили и отново тръгвам, за да не разочаровам останалите туристи. Виждам групата! Най-после съм на върха! Долу в Банско температурата на въздуха е 26 градуса, а горе на върха 7 градуса. Обличам зимното си яке и се любувам на природата. Внушителна панорамна гледка! Прекрасно слънчево време! Дори облаци те са в краката ми! Върхът е пресечена пирамида и има място за стотици туристи. И туристи от други групи има много. Забравям трудностите по пътя и мъчителния преход.

Следват снимки за спомен и дълъг път обратно, който в никакъв случай не е по-лек от изкачването. Каква радост! Какво удовлетворение! Изкачих връх Вихрен! Вечерта намирам сили и за танци в прекрасната къща за гости, в която нощуваме. Незабравимо преживяване! Чувствам се щастлива и специална. Всичко това ми се случва, защото членувам в ТД "Чумерна", гр.Твърдица!

Маргарита КОСТАНДИЕВА

Поздрав ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ, ТД "ЧУМЕРНА"!

Щастлива съм от момента, в който станах член на туристическото дружество. С моите родители съм видяла много красиви места и забележителности в България и извън нея. Ала времето, прекарано с членовете на дружеството, е вълнуващо.

Участвах във велопоходите до гр. Елена, до язовир "Жребчево" и да Шешкиград. Винаги ще помня преживяното с Вас изкачване на връх Ботев. Емоциите с хора като Вас са неповторими и не усетих кога стигнах върха. Гледките по време на прехода са невероятни и зареждащи. Незабравими са моментите с Вас - туристите от дружеството. Умеете да се забавлявате страхотно и не усетих разлика в годините ни, когато купонясвахме. Бъдете живи и здрави и продължавайте да се веселите! А аз очаквам нови предизвикателства с Вас.

Даниела ТАБАКОВА,
студентка в Пловдив

ГЛЕДКАТА ОТ ВРЪХ КОМ СИ ЗАСЛУЖАВА ИЗКАЧВАНЕТО

Народният поет Иван Вазов с прекрасна природна картина е описал връх Ком в стихотворението си "На Ком". А аз заедно с група туристи от твърдишкото туристическо дружество бях там, на върха и нагледно се убедих в написаното. Върхът е куполообразен, покрит е с тревна растителност и със своите 2016 метра е най-високият в Берковския дял на Стара планина. Гледката от него е всеобхватна и красива особено на север, където като

на длан се виждат плодородните полета на тази част от Дунавската равнина. На върха има две пирамиди, като металната е указателна, а каменната, която е по-малка, е в чест на Вазов. Оригинална табела, изработена от морски миди, показва посоката на планината на изток към нейния край на морския бряг. От тук започва и най-дългият маршрут по билото на планината, всеизвестният на планинарите преход Ком - Емине.

Силен студен вятър ни посрещна на билото на планината, но той не ни смути, а и в далечината се виждаше върхът, към който се точеха многобройни групички от туристи. Качихме се на върха и пред нас се откри красива природна картина, която си заслужава изкачването, за да се види. Слизането беше безпроблемно и сравнително бързо, защото самият релеф позволява това. Събрахме се на хижа Ком - нова, където с чаша кафе или

бутилка бира под топлите лъчи на есенното слънце разменихме все още пресните си впечатления от видяното. След това с весело настроение се прибрахме в Берковица, където бяхме отседнали. Така завърши този хубав ден в планината.

Поздравявам всички членове на дружеството по случай празника и им пожелавам бодър туристически дух!

Петър ХРИСТОВ,
турист от ТД

НА НАУЧНИ КОНФЕРЕНЦИИ В КИШИНЕВ, БАЛЧИК И ТВЪРДИЦА СЕ РАЗКРИХА ФАКТИ ЗА ЖИВОТА НА БЕСАРАБСКИ БЪЛГАРИ В БРАЗИЛИЯ

Темата за преселването на бесарабски българи в Бразилия е слабо проучена при нас. Това се дължи на факта, че в съветския период сред бесарабските българи не е било прието да се говори, че техни роднини живеят в Латинската Америка, т.е. в капиталистическото общество. Трябва да отбележа, че

ИМИГРАЦИЯТА НА БЕСАРАБСКИ БЪЛГАРИ И ГАГАУЗИ В БРАЗИЛИЯ

протича през 20-30-те години на XX век, когато Бесарабия е в състава на Кралска Румъния. Причините за този феномен са различни, но най-важна от тях е недостигът на земя за многобройните български семейства, както и политиката на Букурещ по обезлюдяването на Буджака. Ру-

лесяването. Предпочитането се дава на семейства, състоящи се от майка и баща с деца от мъжки пол. В бесарабско-българските колонии се води голяма пропаганда за преселването в "Новия свят". Разпространяват се плакати и призови, в които се описва благосъстоянието на хората, които живеят в Латинска Америка. Твърди се например, че в Бразилия хлябът расте на дърветата, което се илюстрира с картина на бананово дърво. Всичко това довежда до

МАСОВИ ИЗСЕЛЕНИЯ НА БЪЛГАРИ ОТ БЕСАРАБИЯ В БРАЗИЛИЯ.

По данни на молдовските историци Иван Грек и Николай Червенков по това време за Бразилия заминават около 10

та се промени през 2017 г., когато през юни проф. д.и.н

лика Молдова.

С голям интерес беше из-

Проф. Николай Червенков разказва за посещенията си в Бразилия

Николай Червенков, който е и председател на Научното дружество на българистите в Република Молдова, заедно с преводачката от България Мая Даскалова и оператора Мария Червенкова посетиха редица семейства на бесарабски българи в Бразилия. С пристигането си от Бразилия проф. Н. Червенков започна активно да пише за впечатленията си от срещите с нашите сънародници там. Също така на редица

НАУЧНИ КОНФЕРЕНЦИИ В КИШИНЕВ, БАЛЧИК И ТВЪРДИЦА

бяха изнесени съобщения по тази тема. И тази година проф. Червенков продължава да запознава любознателните български читатели и изследователи с живота на бесарабските българи в Бразилия. С тази цел на 17 април в Института за етнология и фолклористика с Етнографския музей към Българската академия на науките се проведе среща с проф. Н. Червенков. Мероприятието беше организирана от Културно-просветното дружество за връзки с бесарабските и таврийските българи "Родолубец" и Научното дружество на българистите в Репуб-

като предоставят копия от тях. В съседния на Сао Пауло град - Сао Каetano ду Сул, изследователят от Молдова посети департамента "Историческа документация" на Фондацията "Про-Мемория". Нейният директор изрази готовност за сътрудничество и помощ в издирването на материали. Бразилците подариха екземпляри от тяхното периодично списание "Raizes" ("Корени"), в което има материали за бесарабските преселници.

Проф. Червенков разказа подробно за дългоочакваната среща с големия изследовател Жорж Косиков, автор на трилогия за миналото и настоящето на бесарабските българи и гагаузи, преселили се в Южна Америка през първата половина на XX век. През 2014 г. под егидата на Държавната агенция за българите в чужбина на български език беше преведена книгата на Ж. Косиков "Имиграция в Бразилия. Бесарабските българи и гагаузи". Проф. Червенков стана научен консултант на превода на този труд, също така той е автор на предговора под название "Животоописание на българите в Бразилия". Книгата на

за идването им в Бразилия, за организирането на пътуването и пътя, който изминават от селото до пристигането си в гр. Сантос през 1926 г. Говори за престоя в пансиона за имигранти в гр. Сао Пауло, белязан от бунта срещу полуробското положение на заселниците. След два месеца заточение на остров Аншиета Димитър и семейството му започват работа на строежа на железницата Сорокобана. След шест месеца семейството се разделя: майка му и най-малкият брат се връщат в Бесарабия, а баща му и най-големият брат заминават за Уругвай. През 1928 г., останал сам и без работа в Сао Пауло, Деметрио отива в лоното на Баптистката църква, където става пастор през 1945 г.

Осъществено е вълнуващо пътуване по суша и по вода до остров Аншиета, влизаш в акваторията на гр. Убатуба. Именно там през 1926 г. властите изолират 2000 бесарабски емигранти от пансиона в Сао Пауло, които се вдигат на бунт, разбирайки, че дадените им обещания няма да бъдат изпълнени. За няколко месеца от болести и недохранване

Бесарабски българи, преселници в Бразилия

мънските власти тогава планират на мястото на българите в Южна Бесарабия да се засели лоялното към властите румънско население. Интересът на румънските власти за преселването на българите от Бесарабия се доказва с факта, че още през началото на юни 1925 г. влиза в сила "Закон за регулиране на миграцията". Този закон позволява емиграция на жители на региони, присъединили се след Първата световна война, включително Бесарабия, като в същото време строго забранява да емигрират жителите на Старото кралство. В същото време румънското правителство води преговори с бразилската дипломатическа мисия. Предвидено е новите заселници да бъдат ангажирани изключително в селското стопанство и да не могат да се преместват в други професии. Преселниците са ангажирани на работа в кафеените плантации и обез-

хияди бесарабски българи. Първоначално, до 1944 г., преселниците в Бразилия поддържат трайни връзки със своите сънародници в Бесарабия, но след като Бесарабия става част от Съветския съюз, връзките се прекъсват. По тази причина, както отбелязах по-горе, темата за историята на нашите сънародници в Бразилия практически не е била изследвана от молдовската историческа наука. Ситуация-

Музеят на емиграцията в Сао Пауло

Среща с потомци на бесарабски българи в Бразилия

Специална благодарност бе отправена към преводачката Мая Даскалова за големия принос в организацията на посещенията заедно с активистите на Асоциацията на българите в Бразилия Розали Стоянов, Соня Димов, Анна Мария Барбоса, Нелсон Греков, Ервант Бабилян, Жаси Катя, и др. Проф. Н. Червенков сподели впечатления от срещата в Музея на имиграцията, където домакините предоставиха на участниците в експедицията възможност да посетят архивния фонд, закрит за външни лица. Специално за проф. Н. Червенков уредниците в секцията "Устна памет" издирили

Ж. Косиков бе посрещната с голям интерес в България, Украйна и Молдова. Бяха проведени презентации в София, Кишинев, Одеса и Тараклия.

Участниците в експедицията се запознават с трудове и на други бразилски учени и краеведи като Нейде де Соуза Праса, Селсо Греков и Соня-Мария де Фрейтас. Последната записва

умират 151 човека, от които 140 деца. По инициатива на Косиков в безлюдния остров е открита възпоминателна стая, възстановено е гробището, където са погребани бесарабските преселници. Интересна среща е проведена в Рио де Жанейро с по-големия брат на учения - Мишел, който е известен сред българската общност със своята благотворителност.

Накрая проф. Н. Червенков сподели своите изводи от обсъждането си със сънародници. Направи преглед на материалите и книгите, донесени от Бразилия. Съобщи, че вече е публикувал статии за бразилските българи и ще продължи да работи в тази насока. Лекторът отговори и на многобройни въпроси и мнения по тази тема.

Иван ДУМИНИКА,
доктор по история

**Твърдишки
глас**

Вестникът е наследник на в. „Чумерна“ (1935) и в. „Твърдишки глас“ (1956, 1962, 1980 - 2002, 2004)

Редакционна колегия: Галена Воротинцева, Иванета Ненова, Нели Денева.
Сътрудници: Иван Думиника, Радка Златева.
Фотограф: Станчо Дичев

e-mail: tv_glas@abv.bg

Твърдица, площад „Свобода“ 1
ОБЩИНА ТВЪРДИЦА
Графичен дизайн и печат
ИК • Жажда • Сливен

ВИДЕОЗАПИСИ НА ИНТЕРВЮТА С БЕСАРАБСКИ БЪЛГАРИ, НАПРАВЕНИ ПРЕДИ 20 Г.,

ПОРЕДИЦА ОТ ИНТЕРВЮТА С БЕСАРАБСКИ ПРЕСЕЛНИЦИ, КОИТО СЕ ПАЗЯТ В МУЗЕЯ НА ИМИГРАЦИЯТА В САО ПАУЛО,

сред които фигурира името на Деметрио Коев, който 14-годишен се преселва в Бразилия от родното село на проф. Червенков - Чийшия. В разказа си Д. Коев описва своите съселани, посочва причините

С МНОГО ГОСТИ ОРИЗАРИ ПОСРЕЩНА ВЕЛИКДЕН

